

กระบวนการออกแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกสำหรับแสดงเส้นทางท่องเที่ยวจังหวัดเลย¹

received 16 AUG 2018 accepted 1 MAR 2019 revised 31 MAR 2020

อิสริยาภรณ์ ชัยกุลหาบ

นิสิตระดับปริญญาศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาศิลปะและการออกแบบ

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ดร.นิรัช สุดสังข์ (อาจารย์ที่ปรึกษา)

รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปะ

และการออกแบบ

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

บทคัดย่อ

การศึกษากกระบวนการออกแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกสำหรับแสดงเส้นทางท่องเที่ยวจังหวัดเลยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการออกแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกสำหรับแสดงเส้นทางท่องเที่ยวจังหวัดเลย และ 2) พัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกสำหรับแสดงเส้นทางท่องเที่ยวจังหวัดเลย การวิจัยนี้ใช้เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสังเกต แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้จำนวน 50 คน ได้แก่ ผู้ผลิตสินค้า, ผู้จำหน่ายและผู้ซื้อผลิตภัณฑ์ ผลการศึกษาพบว่า (1) กระบวนการออกแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกสำหรับแสดงเส้นทางท่องเที่ยวจังหวัดเลย ประกอบด้วย การศึกษาข้อมูล การเก็บข้อมูล การสรุปผล การพัฒนา และการออกแบบ และประเมินผลอภิปรายผล (2) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกสำหรับแสดงเส้นทางท่องเที่ยวจังหวัดเลย ออกแบบเป็นผ้าพันคอด้วยโปรแกรมกราฟิก พิมพ์ภาพเป็นเส้นทางท่องเที่ยวจังหวัดเลย มี 2 แบบคือ เส้นทางท่องเที่ยวแนวธรรมชาติเป็นตามลักษณะสภาพภูมิประเทศ ได้แก่ (1) ภูกระดึง (2) ผานกเค้า (3) ภูเรือ (4) ภูหินผางาม (5) ภูบ่อปิด (6) ภูทอก และเส้นทางท่องเที่ยวแบบชุมชนจำนวน 3 แห่ง ได้แก่ (1) ด่านซ้าย (2) เชียงคาน (3) หมู่บ้านไทดำ

คำสำคัญ: กระบวนการออกแบบ, ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก, เส้นทางท่องเที่ยว, จังหวัดเลย

¹ บทความวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของรายงานวิจัย เรื่อง “กระบวนการสร้างอัตลักษณ์สำหรับพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนจังหวัดเลย” โดยได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ประจำปี 2017 ดำเนินการวิจัยแล้วเสร็จปี 2019

The Process of Product and Souvenir Designs for Showing the Touristic Route in Loei Province.²

received 16 AUG 2018 accepted 1 MAR 2019 revised 31 MAR 2020

Itsariyaphon Chaikulap

Doctor of Fine and Applied Arts
Program in Art and Design
Faculty of Architecture,
Naresuan University, Phisanulok

Nirat Soodsang, Ph.D. (Advisor)

Associate Professor, Art and Design
Program,
Faculty of Architecture
Naresuan University, Phisanulok

Abstract

The study of the process of product designs and souvenir for the show the touristic route in Loei Province was aimed to the study the process of product and souvenir designs for showing the travelling road in Loei, and to development souvenir products for showing the travelling road in Loei. This research is using tools such as questionnaires, in-depth interviews. The sample of 50 people, including manufacturers, suppliers and product buyers. The findings revealed that: 1) The process of product and souvenir designs for showing the travelling road in Loei including the studying of data, collecting data, concluding, and developing the plan, evaluation and discussion. 2) The product designs and souvenir to show the touristic route in Loei Province. Design of graphic print scarf is a tourist route in Loei province. There are two types of a tourist destination a natural characteristic including topography, including (1) Phu Kra dueng (2) Pha-Nok-Khao (3) Phu Ruea (4) Suan-Hin-Pha-Ngam (5) Phu Bo Bit (6) Phu Thok, and community in tourism all three areas. (1) Dan Sai (2) Chiang Khan (3) Moo Ban Tai-Dam Culture Center.

Keywords: The process, Souvenir design, Touristic route, Loei Province

² This article is a part of doctoral thesis entitled “The Process of Product and Souvenir Designs for Showing the Touristic Route in Loei Province.” which receives thesis funding support from National Research Council of Thailand (NRCT) for the budget year 2017 and finished in 2019.

ที่มาและความสำคัญ

การท่องเที่ยวประเทศไทยประกาศเมืองต้องห้ามพลาดแก่การท่องเที่ยว 12 แห่ง ได้แก่ ลำปาง เพชรบูรณ์ น่าน บุรีรัมย์ เลย สมุทรสงคราม ราชบุรี ตราด จันทบุรี ตรัง ชุมพร และนครศรีธรรมราช ตั้งแต่ปี 2558 ผลจากการดำเนินงานดังกล่าวทำให้ในปี 2559 พื้นที่ 12 เมืองรองมีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นร้อยละ 6 หรือ ประมาณ 19,568,737 ล้านคน-ครั้ง และมีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นร้อยละ 8 หรือประมาณ 62,260 ล้านบาท ในส่วนของจังหวัดเลยนั้นมียาได้จากผู้เยี่ยมเยือนเพิ่มขึ้น 8.27 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นมูลค่า 480.89 ล้านบาท (Ministry of Tourism and Sports 2018, online) ในปี 2561 จะมุ่งต่อยอดจูงใจนักท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์ในแต่ละเมืองมากขึ้นและกระตุ้นการท่องเที่ยวในเชิงคุณภาพมากกว่าปริมาณ ทั้งในเรื่องของการท่องเที่ยวในชุมชน การสนับสนุนสินค้าท้องถิ่นที่มีนวัตกรรมต่อยอดสร้างสรรค์ อาหารถิ่น และการสร้างจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมพร้อมไปกับการส่งเสริมสินค้าที่มีนวัตกรรมสร้างสรรค์ เพื่อตอบสนองพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น

สำหรับจังหวัดเลยนั้นมีลักษณะภูมิประเทศเป็นเทือกเขาสูงมีอากาศเปลี่ยนแปลง บางครั้งร้อนจัดอุณหภูมิสูงถึง 40 องศาเซลเซียส เมื่อเข้าสู่ฤดูหนาวบางครั้งอุณหภูมิถึง 0 องศาเซลเซียส ทำให้เกิดน้ำค้างแข็งหรือแม่คะนิงตามสถานที่บนเขาสูงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามมาทียอดดอยภูกระดึงหรือหมู่บ้านหินสอ ตำบลปลาบ่า อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย อีกทั้งยังมีกลุ่มชาติพันธุ์หลายกลุ่มอาศัยเพราะมีอาณาเขตติดกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น กลุ่มชาติพันธุ์ม้งและกลุ่มชาติพันธุ์ไทดำในปัจจุบันการท่องเที่ยวจังหวัดเลยมีหน่วยงานที่มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์สนับสนุนไม่ว่าจะเป็นตำรวจท่องเที่ยวหรือหน่วยงานการศึกษาและพาณิชย์จังหวัดเป็นต้น

ทั้งนี้ จากการศึกษาสำรวจการท่องเที่ยวในจังหวัดเลยในระยะเวลา 5 ปี มานี้ มีการพัฒนาเส้นทางการคมนาคมปรับปรุงและขยายและเพิ่มจำนวนเที่ยวบินในฤดูกาลท่องเที่ยวให้พอเพียงกับความต้องการมากส่งผลให้นักท่องเที่ยวเข้ามามากขึ้น การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของฝากของที่ระลึกเพื่อใช้ประโยชน์ได้จริงจึงเกิดขึ้นในงานวิจัยครั้งนี้ คือ เป็นการออกแบบเพื่อตอบโจทย์ความเป็นอัตลักษณ์จังหวัดซึ่งหมายถึงแหล่งสถานที่ท่องเที่ยว ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาและสำรวจเส้นทางพร้อมทั้งร่างแบบและออกแบบในคอมพิวเตอร์โปรแกรมกราฟิกและพัฒนาเพื่อเป็นอัตลักษณ์ของที่ระลึกของจังหวัดเลยส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เพิ่มมากขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษากระบวนการออกแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกสำหรับแสดงเส้นทางท่องเที่ยวจังหวัดเลย
2. เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกสำหรับแสดงเส้นทางท่องเที่ยวจังหวัดเลย

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงกระบวนการออกแบบของที่ระลึกสำหรับแสดงเส้นทางท่องเที่ยวจังหวัดเลย
2. ชุมชนหรือผู้ประกอบการสามารถนำไปต่อยอดเป็นสินค้าชุมชนจังหวัดเลยได้
3. ได้ผลิตภัณธ์ของที่ระลึกสำหรับแสดงเส้นทางท่องเที่ยวจังหวัดเลย

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของเนื้อหา

1. ข้อมูลทั่วไปของสถานที่ท่องเที่ยวจังหวัดเลย
2. ข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณธ์ของที่ระลึกจังหวัดเลย

ขอบเขตของการออกแบบ

1. ข้อมูลเกี่ยวกับทฤษฎีกระบวนการออกแบบอัตลักษณ์
2. ออกแบบผลิตภัณธ์ของที่ระลึกสำหรับแสดงเส้นทางท่องเที่ยวจังหวัดเลย 1 ชุด

ขอบเขตด้านพื้นที่

กำหนดพื้นที่ในการวิจัยได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวสำคัญในจังหวัดเลย

ขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัย ได้กำหนดขอบเขตของกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับผลิตภัณธ์ของที่ระลึกสำหรับแสดงเส้นทางท่องเที่ยวจังหวัดเลย ในส่วนนี้เป็นวิจัยเชิงปริมาณเพื่อวัดผล การออกแบบตามแนวทางที่ได้วิเคราะห์และสร้างขึ้น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ผลิตสินค้า, ผู้จำหน่าย, และผู้ซื้อผลิตภัณธ์ของที่ระลึกสำหรับแสดงเส้นทางท่องเที่ยวจังหวัดเลย จำนวน 50 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษากระบวนการออกแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกสำหรับแสดงเส้นทางท่องเที่ยวจังหวัดเลย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ผลิตสินค้า ผู้จำหน่ายและผู้ซื้อผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกสำหรับแสดงเส้นทางท่องเที่ยวจังหวัดเลย เพื่อหาอัตลักษณ์การแต่งกายไทดำนาป่าหนาด อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้วิจัย ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
2. พัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกสำหรับแสดงเส้นทางท่องเที่ยวจังหวัดเลย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ นักออกแบบ อาจารย์ ครูศิลปะ ที่มีประสบการณ์ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ หรือมีผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์ เพื่อชุมชน สำหรับเป็นแนวทางออกแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกสำหรับแสดงเส้นทางท่องเที่ยวจังหวัดเลย จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้วิจัย ผู้วิจัยใช้แบบ Focus Group Discussion

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ สำหรับกระบวนการออกแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกสำหรับแสดงเส้นทางท่องเที่ยวจังหวัดเลย และพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกสำหรับแสดงเส้นทางท่องเที่ยวจังหวัดเลย ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับบริบท อัตลักษณ์ วิถีชีวิต ของคนจังหวัดเลยจากหนังสือ วารสาร งานวิจัย บทความ รวมทั้งตำราที่เกี่ยวข้อง
2. ข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้นำชุมชน ผู้ประกอบการ ผู้จำหน่าย นักท่องเที่ยว เกี่ยวกับเส้นทางท่องเที่ยวและของที่ระลึกสำหรับจังหวัดเลย จากนั้นวิเคราะห์ผลข้อมูลโดยใช้หลักการและทฤษฎีการออกแบบเพื่อนำมาเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกสำหรับแสดงเส้นทางท่องเที่ยวจังหวัดเลย
3. ข้อมูลจากแบบสังเกตต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกสำหรับแสดงเส้นทางท่องเที่ยว จังหวัดเลย เพื่อหาแนวทางในการออกแบบและพัฒนาอย่างเหมาะสม

การดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องกระบวนการออกแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกสำหรับแสดงเส้นทางท่องเที่ยวจังหวัดเลย มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษากระบวนการออกแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกสำหรับแสดงเส้นทางท่องเที่ยวจังหวัดเลย และ (2) พัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกสำหรับแสดงเส้นทางท่องเที่ยวจังหวัดเลย ผู้วิจัยศึกษารูปแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกสำหรับแสดงเส้นทางท่องเที่ยวจังหวัดเลย เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาจากนั้นออกแบบผลิตภัณฑ์

จัดทำแบบ ร่างรูปแบบแล้วสร้างเครื่องมือเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสังเกต แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้จำนวน 50 คน ได้แก่ ผู้ผลิตสินค้า ผู้จำหน่ายและผู้ซื้อผลิตภัณฑ์ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลโดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบบริบทจังหวัดเลยเกี่ยวกับวิถีชีวิต สภาพทั่วไปของจังหวัดเพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการศึกษาข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2 การเก็บข้อมูล เพื่อสำรวจแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดเลยโดยจำกัดเส้นทางการท่องเที่ยวสำคัญและเป็นที่ยอมรับและนักท่องเที่ยวให้ความสนใจ รวมถึงการสำรวจแหล่งจัดจำหน่ายสินค้าของที่ระลึกเพื่อศึกษาแบ่งเป็นช่วงระยะเวลาการเลือกสินค้ารวมทั้งราคาที่นักท่องเที่ยวสามารถซื้อได้ โดยการสอบถามและสังเกตการณ์ตามแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญเหล่านั้น

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมสำหรับการออกแบบผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ ผู้ประกอบการ ผู้จัดจำหน่ายเพื่อนำข้อมูลไปสังเคราะห์สำหรับพัฒนา

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนาและการออกแบบร่างแบบเส้นทางแหล่งท่องเที่ยวตามกรอบแนวคิด จากนั้นพัฒนาโดยการวาดภาพเส้นทางการท่องเที่ยวบนผลิตภัณฑ์ แล้วสร้างต้นแบบโดยการพิมพ์ภาพวาดลงบนผ้าพันคอทดลองจัดจำหน่ายและจัดแสดงเพื่อสวมใส่เพื่อทดสอบความต้องการของตลาด

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผลอภิปรายผล สรุปผลเพื่ออภิปรายแนวทางเพื่อการออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกสำหรับแสดงเส้นทางท่องเที่ยวจังหวัดเลย

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาจากการวิจัย ผู้วิจัยได้จำแนกตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยได้ 2 ประเด็น ดังนี้

1. ศึกษากระบวนการออกแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกสำหรับแสดงเส้นทางท่องเที่ยวจังหวัดเลย

การค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ต้องการศึกษาเพื่อทำความเข้าใจเริ่มตั้งแต่การศึกษาเอกสารงานวิจัยและการลงพื้นที่จริงการสำรวจและศึกษาวิเคราะห์หาความจริงในสถานะของสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ความต้องการและปัญหา เพื่อนำไปประกอบการออกแบบมากที่สุด ในงานวิจัยนี้ได้ศึกษารูปแบบการท่องเที่ยวจากพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวถึงรูปแบบหรือเส้นทางที่นักท่องเที่ยวนิยมไป โดยผู้วิจัยทำการลงพื้นที่ในแหล่งท่องเที่ยวและใช้การสังเกตสภาพแวดล้อม สอบถามชุมชน และนักท่องเที่ยวทำการบันทึกภาพและจดบันทึกเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ สรุปจากนั้นจึงกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยว

สำหรับขั้นตอนการพัฒนาทำโดยการคิดค้นเพื่อคาดหวังที่จะให้เกิดการค้นพบความรู้ ความเข้าใจ หรือเทคนิควิธีการใหม่ ๆ อย่างมีเหตุผลและเป็นระบบ รวมทั้งการนำสิ่งที่ได้มีการคิดค้นหรือค้นพบมาแล้วทำการออกแบบเปลี่ยนแปลงรวมทั้งใช้เทคโนโลยีใหม่ปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้น ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยมีขั้นตอนศึกษา 3 ขั้นตอนดังนี้

1.1 ร่างรูปแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกแรงบันดาลใจจากแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดเลย โดยการค้นหาอัตลักษณ์ ของสถานที่นั้นๆ จากนั้นใช้เทคนิคจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์กราฟิกมาช่วยในการออกแบบ

1.2 กำหนดวัสดุที่ใช้สำหรับสร้างผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกให้เหมาะสม ในงานวิจัยนี้กำหนดวัสดุเป็นผ้าไหมเพราะมีขนาดเบาสามารถพกพาง่ายและเนื้อผ้ามีความมันเงาให้ความรู้สึกหรูหราเหมาะสมสำหรับเป็นของที่ระลึกสร้างคุณค่าทางจิตใจแก่ผู้รับและความทรงจำที่ดีของนักท่องเที่ยว

1.3 สร้างผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกเพื่อเป็นสัญลักษณ์เส้นทางท่องเที่ยวจังหวัดเลย จากการสำรวจข้อมูลเพื่อทำการออกแบบโดยการลงพื้นที่เพื่อศึกษาเส้นทางท่องเที่ยวในจังหวัดเลยจากการสัมภาษณ์ การสังเกต ตามเส้นทางที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เพื่อหาอัตลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อประกอบการออกแบบ เช่น อัตลักษณ์การท่องเที่ยวของอำเภอเชียงคานคือ การใส่บาตรข้าวเหนียวตอนเช้าที่นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมและถือเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจทางพุทธศาสนาหรือการไปเที่ยวด่านซ้ายที่มีประเพณีผีตาโขนที่ขึ้นชื่อในเรื่องของศิลปะเครื่องแต่งกายและลวดลายบนหน้ากากผีตาโขน ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาอัตลักษณ์และเชื่อมโยงสถานที่ให้เกิดเป็นเส้นทางท่องเที่ยวจังหวัดเลย เป็นต้น

ผู้วิจัยศึกษาแนวทางการออกแบบสินค้าที่ระลึกจากทุนวัฒนธรรมเพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับงานวิจัยครั้งนี้ที่รักษาอัตลักษณ์ของจังหวัดเลยเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว ดังนี้ (Ministry of Culture 2015, 8-9)

- (1) ใช้ลวดลายศิลปะและวัฒนธรรมเข้าไปผสมผสานกับการออกแบบสินค้าที่ระลึก
- (2) ปรับเปลี่ยนสีของสินค้าที่ระลึกแบบเดิมให้เป็นสีแบบไทย
- (3) ปรับเปลี่ยนวัสดุให้หาได้ง่ายจากท้องถิ่นและใช้การผลิตด้วยมือแทนระบบอุตสาหกรรมเพื่อเสน่ห์และคุณค่าของงาน
- (4) ใช้การดัดแปลงเชื่อมโยงสินค้า เช่น รูปร่าง รูปทรง ตำแหน่ง การใช้งาน มาเชื่อมโยงให้เป็นสินค้าที่ระลึกแบบใหม่
- (5) การนำกราฟิกที่ได้มาจัดวางแบบดั้งเดิมเป็นลวดลายเพื่อง่ายต่อการนำไปใช้งานและสามารถนำไปใช้กับสินค้าที่ระลึกแบบอื่นได้

- (6) การเลียนแบบหรือทดแทนวัสดุเช่น การนำลวดลายผิวตะกร้าจักสานมาพิมพ์เป็นลวดลายกระเป๋าทะลิก
- (7) การปรับเปลี่ยนรูปแบบบรรจุภัณฑ์ให้มีความน่าสนใจและมีคุณค่ามากขึ้นเพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าของสินค้าที่ระลึก
- (8) การเปลี่ยนความคิด เช่น ในพื้นที่ของสถานที่นั้นๆ อาจมีชื่อเสียงเรื่องการมวนยาสูบ แต่ปัจจุบันการมวนยาสูบนั้นไม่ได้รับความนิยมและอาจไม่เหมาะสมที่จะส่งเสริมให้คนสูบบุหรี่ จึงต้องปรับเปลี่ยนความคิดมาใช้หมากฝรั่งแท่งที่มีการห่อด้วยกระดาษสีขาวพิมพ์ลวดลายเลียนแบบมวนยาสูบแล้วนำมาใส่กล่องที่มีลวดลายจากทุนทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นให้สวยงามแทน
- (9) การดัดแปลงรูปแบบการใช้งานและดัดแปลงความหมายของสินค้าที่ระลึกบางอย่างให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยว เช่น นักท่องเที่ยวบางคนอาจไม่นิยมแขวนวัตถุมงคล แต่อาจชื่นชอบหรือศรัทธาในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เป็นมงคลของสถานที่ จึงมีการดัดแปลงรูปแบบจากวัตถุมงคลเป็นกำไล แหวน หรือเครื่องประดับต่างๆ ที่เป็นที่ยอมรับ
- (10) การใช้ตัวแทนของสถานที่ที่เรียกว่า มาสคอต หรือ ตัวการ์ตูน เนื่องจากมาสคอตทำหน้าที่เสมือนทูตประจำท้องถิ่นและยังสร้างความน่าสนใจทำให้นักท่องเที่ยวสามารถจดจำแหล่งท่องเที่ยวที่นั่นได้

ทั้งนี้ การใช้กราฟิกที่มีความชัดเจนสามารถสะท้อนอัตลักษณ์ของแต่ละพื้นที่ได้ แต่ต้องเป็นกราฟิกที่เฉพาะเจาะจงของพื้นที่หรือแหล่งท่องเที่ยวที่นั้นๆ ความสำคัญเกี่ยวกับของที่ระลึกนั้นถือเป็นสื่อแทนความทรงจำเกี่ยวกับการเดินทางที่ผู้มอบให้กับผู้รับ ผู้วิจัยจึงใช้แนวทางในการออกแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกของวิบูลย์ ลีสุวรรณ (Lisuwan 1989, 129-136) ดังนี้

- (1) การออกแบบของที่ระลึกควรใช้วัสดุภายในท้องถิ่นมากที่สุด
- (2) ผลงานที่ผลิตจะต้องแสดงออกถึงลักษณะเฉพาะของท้องถิ่นได้
- (3) ขนาดน้ำหนักของสินค้าสามารถพกพาไปได้สะดวกและเหมาะสมกับการจัดวางในร้าน
- (4) สินค้าควรมีทั้งความสวยงามและแฝงไปด้วยประโยชน์ใช้สอยเพราะจะได้เปรียบในการตัดสินใจซื้อได้มากกว่าสินค้าสวยงามเพียงอย่างเดียว
- (5) ประดิษฐ์คิดค้นรูปแบบสินค้าใหม่ๆ โดยยังคงรักษาเค้าโครงเดิมของศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นหรือสอดแทรกอยู่บ้าง

2. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกสำหรับแสดงเส้นทางท่องเที่ยวจังหวัดเลย

จากการศึกษาอัตลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดเลย พบว่า มีรูปแบบการท่องเที่ยวเป็นธรรมชาติตามลักษณะภูมิประเทศและมีวัฒนธรรมประเพณีที่โดดเด่นในชุมชน ดังนั้นในงานวิจัยนี้จึงได้นำแนวคิดและแรงบันดาลใจออกแบบกราฟิกเส้นทางการท่องเที่ยวจังหวัดเลยลงบนผ้าพันคอเพื่อเป็นของที่ระลึกและส่งเสริมการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในจังหวัดสามารถนำไปใช้ได้ เพราะหมวกและผ้าพันคอเป็นสินค้าที่ระลึกอันดับ 2 ที่ผู้ซื้อตัดสินใจไม่ยากเพราะซื้อแล้วใช้ได้เลย โดยที่สินค้าประเทศไทยมีชื่อเสียงคือผ้าไหมมีให้เลือกซื้อหลายประเภทรวมทั้งผ้าพันคอและกระเป๋ เพราะผ้ามีสีสันสวยงาม เนื่องจากประเทศไทยมีความหลากหลายของผ้าไหม มีหลายสถานที่ที่มีชื่อเสียงซื้อผ้าไหมไทยแท้ (Theitravelchannel.tv, online) สอดคล้องกับแนวคิดของชมิต (Schmid 2013, Online) กล่าวว่าประเทศไทยมีชื่อเสียงในเรื่องอุตสาหกรรมผ้าไหม เพราะถือเป็นตัวแทนความหรูหราและมีเอกลักษณ์เฉพาะ อีกทั้งยังเป็นแหล่งอุตสาหกรรมผลิตผ้าที่มีคุณค่าและมีคุณภาพและคุ้มค่าที่สุด งานออกแบบเน้นลวดลายที่เป็นกราฟิกระบุแหล่งท่องเที่ยวที่ชัดเจนและราคาไม่แพง (Samant 2017, Online)

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยร่างภาพต้นแบบแหล่งท่องเที่ยวในคอมพิวเตอร์โปรแกรมกราฟิกและปรับแก้ไขก่อนสร้างต้นแบบผลิตภัณฑ์ สำหรับการนำกราฟิกดีไซน์ช่วยสร้างอัตลักษณ์ที่เกิดจากการวาดภาพด้วยลายเส้นในโปรแกรมคอมพิวเตอร์จากนั้นใช้เทคนิคการพิมพ์ลงบนวัสดุ เพื่อให้นักท่องเที่ยวเห็นภาพได้ชัดเจนมีน้ำหนักเบาและสามารถนำไปใช้ได้เลย สอดคล้องกับสุกฤตา หิรัณยขวาลิต (Hiranyachawalit 2559, 18) กล่าวว่า การสร้างนวัตกรรมสินค้าที่ระลึกจากวัฒนธรรม สามารถทำได้โดยใช้ผสมผสานเรขศิลป์ (graphic design) เป็นส่วนหนึ่งของสินค้าที่ระลึก เช่น ลวดลาย สีสัน หรือตัวอักษรต่างๆ

การเก็บข้อมูลการวิจัยเรื่องกระบวนการออกแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกสำหรับแสดงเส้นทางท่องเที่ยวจังหวัดเลยในครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษาข้อมูลจากการค้นคว้าและลงพื้นที่ชุมชนจังหวัดเลยเพื่อค้นหาอัตลักษณ์และรูปแบบของแหล่งท่องเที่ยว จากนั้นนำผลการศึกษามาวិเคราะห์หาอัตลักษณ์และพัฒนา

ทั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์กระบวนการออกแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกสำหรับแสดงเส้นทางท่องเที่ยวจังหวัดเลยพบว่า จังหวัดเลยมีรูปแบบการท่องเที่ยวแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ การท่องเที่ยวแบบธรรมชาติและ การท่องเที่ยวแบบชุมชน มีรายละเอียดต่อไป ดังนี้

2.1 การท่องเที่ยวแบบธรรมชาติ

พบว่ารูปแบบการท่องเที่ยวประเภทนี้มีในจังหวัดเลยเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากสภาพภูมิประเทศเป็นภูเขา ตามคำขวัญที่ว่า “เมืองแห่งภูเขา สดหนาวในสยาม” แสดงให้เห็นว่าจังหวัดเลย มีที่ตั้งอยู่บนพื้นที่ห้อมล้อมด้วยภูเขารอบด้าน ทำให้มีลักษณะเป็นจังหวัดที่อุดมไปด้วยต้นไม้และดอกไม้นานาพรรณ มีความอุดมสมบูรณ์ของดินและน้ำ มีแม่น้ำสำคัญที่เป็นชีวิตของคนเลยคือ แม่น้ำเลย มีแหล่งกำเนิดมาจากป่าภูหลวง ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูหลวง จังหวัดเลย ผ่านพื้นที่บ้านโนนพัฒนา บ้านเลยตาด ตำบลเลยวังไสย์ อำเภอภูหลวงจังหวัดเลย ซึ่งในระยะ

ทางการไหลของแม่น้ำเลยไหลผ่านพื้นที่อำเภอ ภูหลวง อำเภอวังสะพุง อำเภอเมืองเลยและไหลลงสู่แม่น้ำโขง บริเวณพื้นที่บ้านคกมาด อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเส้นทางการท่องเที่ยวแบบธรรมชาติ จำนวน 6 แห่ง ได้แก่

ภูกระดึง เป็นแหล่งท่องเที่ยวอันดับต้นๆ ที่นักท่องเที่ยวมักถึงจังหวัดเลย มีเส้นทางการท่องเที่ยวอยู่ที่เส้นทางการเดินขึ้นระยะทางประมาณ 5 กิโลเมตร มีเส้นทางการเดินขึ้นที่หลากหลายเหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวแนวผจญภัย นักท่องเที่ยวสามารถมาเที่ยวชมความงามบรรยากาศของภูกระดึงได้ในฤดูหนาวตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมีนาคม เพราะมีอุณหภูมิต่ำเหมาะสำหรับการเดินทาง

ภาพที่ 1 ภาพกราฟิกภูกระดึง (© Itsariyaphon Chaikulap 04/04/2018)

ภาพที่ 2 ภาพกราฟิกผานกเค้า (© Itsariyaphon Chaikulap 04/04/2018)

ผานกเค้า เป็นสถานที่ท่องเที่ยวแห่งแรกเมื่อเดินทางเข้าสู่จังหวัดเลยมีลักษณะและรูปร่างคล้ายคางคกเป็นหน้าผาหินตั้งอยู่บริเวณชายมือก่อนเข้าสู่จังหวัดเลยหากมาจากจังหวัดขอนแก่น ถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวระหว่างจังหวัดเลยและจังหวัดขอนแก่นความพิเศษของผานกเค้าอยู่ที่ลักษณะของผานกเค้าเป็นภูเขาหินสีดำ มีต้นไม้ขึ้นปกคลุมอยู่ประปราย บริเวณที่จะมองเห็นเค้าโครงของนกเค้าได้ชัดเจนมีศูนย์เพาะชำกล้วยไม้ กองบารุง กรมป่าไม้ตั้งอยู่อีกฟากถนน ลักษณะผาเหนือจะงอยปากขึ้นไปมีลักษณะเป็นหงอน ถัดลงมาเป็นหินกลมโค้งต่ำจากส่วนหงอนลงมาเป็นส่วนหัว ตรงกลางหัวมีรอยหินกะเทาะเป็นสี่เหลี่ยมอยู่ในตำแหน่งดวงตา ต่ำลงมาจากส่วนหัวจะถึงแนวปีกทั้งสองข้างที่กางออก ซึ่งการท่องเที่ยวแห่งนี้เป็นจุดแวะพักรถเพราะมีร้านค้าร้านอาหารของฝากของที่ระลึกและสถานบริการน้ำมันคอยบริการเป็นอย่างดี

ภาพที่ 3 ภาพกราฟิกภูเรือ (© Itsariyaphon Chaikulap 04/04/2018)

ภูเรือ ความสวยงามและเสน่ห์ของวนอุทยานแห่งชาติภูเรือคืออากาศที่เย็นสบายท่ามกลางทะเลหมอกลอยมากระทบสัมผัสนักท่องเที่ยว อีกทั้งเส้นทางการเดินทางไปยอดภูไม่ลำบากเนื่องจากมีรถโดยสารบริหารงานโดยชุมชน ราคาเป็นกันเอง และเส้นทางระหว่างไปอุทยานนั้นเป็นทางผ่านในหลายๆ ตำบล อาทิ ตำบลไร่ม่วงที่มีสับปะรดเป็นผลไม้ประจำท้องถิ่นขึ้นชื่อ อีกทั้งความสวยงามของดอกไม้ที่นิยมปลูกในฤดูหนาวถือเป็นแหล่งสร้างรายได้แก่ชุมชนอีกทางเลือกหนึ่ง

ภาพที่ 4 ภาพกราฟิกสวนหินผางาม (© Itsariyaphon Chaikulap 04/04/2018)

สวนหินผางาม หรือเรียกอีกชื่อว่าคุณหมิงเมืองเลย เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะทางกายภาพเหมือนชื่อ คือ หินและผา ตั้งอยู่ในอำเภอหนองหินช่วงระหว่างอำเภอวังสะพุงกับอำเภอกุกระดิง เป็นภูเขาหินปูนซ้อนเรียงกันหลายขนาดอีกทั้งมีเส้นทางที่สามารถเดินทะลุหากันในแต่ละช่องทางได้ มีชื่อเรียกต่างกันตามลักษณะรูปร่างที่ปรากฏ เช่น หินไดโนเสาร์ หน้าผาท้อแท้ ชุ่มคารวะ ถ้ำอรัย เขาวงกต เจดีย์หิน กรอบรูปธรรมชาติ กำแพงเมืองจีน ประตูโขง หินมงกุฎ สวนหิน และชุ่มนรก เป็นต้น

ภาพที่ 5 ภาพกราฟิกภูบ่อปิด (© Itsariyaphon Chaikulap 04/04/2018)

ภูบ่อปิด ในระยะเวลา 5 ปี ที่ผ่านมาสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมของนักท่องเที่ยวที่ต้องมีคือ ภูบ่อปิด จากการสำรวจพื้นที่ของผู้วิจัย การสังเกตพฤติกรรมนักท่องเที่ยวนิยมมาสัมผัสบรรยากาศหน้าหนาวของยอดภูแห่งนี้ เนื่องจากต้องใช้ความพยายามในการเดินทางและการพิสูจน์ความสวยงามที่บอกต่อกัน ลักษณะของสถานที่คือเส้นทางเดินที่ลาดชันแต่มีบันไดขึ้นสะดวก มีจุดแวะพักเพื่อสักการะไหว้พระและชมวิว อีกทั้งไม่มีร้านค้าจำหน่ายสินค้าจึงไม่มีขยะทำให้บริเวณยอดภูมีความสะอาดสวยงาม

ภาพที่ 5 ภาพกราฟิกภูทอก (© Itsariyaphon Chaikulap 04/04/2018)

ภูทอก ถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำหรับชมทะเลหมอกแห่งใหม่ที่มีในรายชื่อเส้นทางท่องเที่ยวหากมาอำเภอเชียงคานได้รับความนิยมมากจากนักท่องเที่ยวที่มาสัมผัส มีลักษณะเป็นภูเขาสูงตั้งอยู่บริเวณริมน้ำโขงบนถนนเส้นแก่งคุดคู้ห่างจากอำเภอเชียงคาน 3 กิโลเมตร เป็นสถานที่มาสัมผัสอากาศชมทะเลหมอกก่อนลงไปใส่บาตรข้าวเหนียว

2.2 การท่องเที่ยวแบบชุมชน

พบว่ารูปแบบการท่องเที่ยวประเภทนี้ได้รับความนิยมสำหรับนักท่องเที่ยวที่ชอบแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ เป็นที่ทราบกันว่าจังหวัดเลยมีพื้นที่ติดกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีวิถีชีวิตวัฒนธรรม ประเพณีที่คล้ายคลึงกันและที่ยึดเหนี่ยวจิตใจการรักษาสัจจะระหว่างกันและกัน ดังเช่นพระธาตุศรีสองรักเป็นสิ่งที่แสดงสัจจะสัญญาไมตรีบ้านที่เมืองน่องไม่ให้เกิดการสู้รบแย่งชิงดินแดนกันเป็นต้น ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเส้นทางท่องเที่ยวแบบชุมชน จำนวน 3 แห่ง ได้แก่

ด่านซ้าย เป็นอำเภอที่มีศิลปวัฒนธรรมและประเพณีที่ขึ้นชื่อไปทั่วโลกจากงานประเพณีบุญหลวงที่สืบทอดกันมานาน โดยเฉพาะการเล่นแห่ผีตาโชนถือเป็นจุดเด่นเนื่องจากมีการแต่งกายที่แปลกตา การวาดภาพลวดลายบนหน้ากากผีตาโชนที่ทำจากวัสดุธรรมชาติคือกาบมะพร้าวและการใช้วัสดุเหลือใช้ของเศษผ้ามาเป็นเครื่องแต่งกายรวมถึงมีการเล่นทำทางประกอบเสียงเพลงที่สนุกสนาน มีเครื่องประดับที่นำมาสวมใส่ตามร่างกายที่ทำให้เกิดเสียงเมื่อเคลื่อนไหวสร้างสีสันภายในงาน รวมทั้งให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมถ่ายภาพได้

ภาพที่ 7 ภาพกราฟิกด่านซ้าย (© Itsariyaphon Chaikulap 04/04/2018)

เชียงคาน เป็นอำเภอที่ตั้งอยู่ติดกับแม่น้ำโขงฝั่งตรงข้ามเป็นประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในปัจจุบันถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวอันดับต้นๆ ของจังหวัดเลยเมื่อนักท่องเที่ยวมาถึง เนื่องจากมีบรรยากาศสวยงามของแม่น้ำโขง รวมถึงความมีมนุษยสัมพันธ์และอัธยาศัยที่เป็นมิตรของคนในชุมชน มีอาหารท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ อาทิ ตำต้องแดง (ส้มตำใส่ขนมจีนสดกดด้วยกระป๋องเจาะรู) หรือจะเป็นผลิตภัณฑ์แปรรูปมะพร้าวแก้วที่มีรสชาติอร่อยนุ่มลิ้นด้วยกรรมวิธีและสูตรดั้งเดิมที่ยากจะมีใครเหมือน รวมทั้งสถาปัตยกรรมในชุมชนที่ยังหลงเหลือให้

นักท่องเที่ยวได้พบเห็นคือบ้านและกำแพงเมืองเก่าที่สำคัญ วิถีชีวิตดั้งเดิมที่เป็นอัตลักษณ์สร้างความประทับใจ คือ การใส่บาตรข้าวเหนียวตอนเช้าริมถนนเส้นล่างติดริมน้ำโขง สร้างความรู้สึกประทับใจแก่นักท่องเที่ยวผู้มีรู้ลึม

ภาพที่ 8 ภาพกราฟิกเชียงคาน (© Itsariyaphon Chaikulap 04/04/2018)

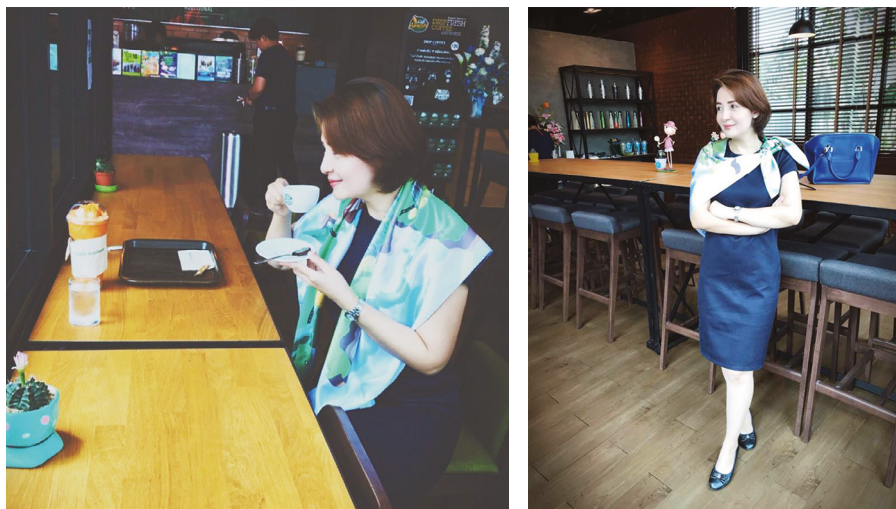
ภาพที่ 9 ภาพกราฟิกไทดำ (© Itsariyaphon Chaikulap 04/04/2018)

หมู่บ้านไทดำ เป็นหมู่บ้านที่มีกลุ่มชาติพันธุ์ไทดำที่อพยพมาจากประเทศเวียดนามข้ามมาอาศัยอยู่ที่บ้านนาป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย เป็นสถานที่เพื่อการเรียนรู้วิถีชีวิต วัฒนธรรมประเพณี การละเล่นและความเชื่อการนับถือผีเจ้านายเป็นแนวทางปฏิบัติการใช้ชีวิต อีกทั้งมีผ้าทอที่เป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มคือผ้าซิ่นลายแดงโมและผ้าซิ่นลายนางหาญที่สืบทอดจากรุ่นสู่รุ่นต่อกันมาเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นสินค้าชุมชนที่สร้างรายได้ในครัวเรือนเป็นอย่างดี

ดังนั้น ของที่ระลึกจึงจำเป็นต้องมีอัตลักษณ์เพื่อเชื่อมโยงความรู้สึกของคนกับความทรงจำที่บ่งบอกถึงความเป็นตัวเองสามารถใช้เป็นทุนได้โดยอาจได้แรงบันดาลใจทางแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ เรื่องเล่าตำนาน อาหารหรือแม้แต่ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาเป็นต้น ทั้งนี้สามารถนำเทคนิคเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์กราฟิกเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาของที่ระลึกเพื่อการท่องเที่ยวรูปแบบอื่นได้ด้วยเช่นกัน

ภาพที่ 10 ภาพกราฟิกเส้นทางท่องเที่ยวจังหวัดเลย (© Itsariyaphon Chaikulap 04/04/2018)

ภาพที่ 11 ภาพแสดงการใส่ผ้าพันคอ (© Itsariyaphon Chaikulap 24/06/2018)

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ได้ผลการศึกษาสำหรับเป็นแนวคิดและกระบวนการออกแบบหาเส้นทางท่องเที่ยวจังหวัดเลย บูรณาการกับศิลปะคอมพิวเตอร์โปรแกรมกราฟิกเพื่อถ่ายทอดผลงานการออกแบบลงบนผลิตภัณฑ์ผ้าพันคอ มุ่งเน้นให้เกิดการนำไปใช้ประโยชน์สำหรับสวมใส่และเป็นภาพแผนที่เส้นทางแหล่งท่องเที่ยวเพื่อใช้เป็นของที่ระลึก ส่งเสริมและประชาสัมพันธ์จังหวัดเลยที่มีเสน่ห์ดึงดูดนักท่องเที่ยวเพราะมีอุณหภูมิที่หนาวเย็น จึงได้แรงบันดาลใจออกแบบของที่ระลึกเป็นผ้าพันคอ สอดคล้องกับการออกแบบของนักออกแบบชาวไทยศศิธรณ ดำรงศิริ

จากมหาวิทยาลัยศิลปากร ออกแบบผ้าพันคอลายร่วมสมัยโดยใช้เทคนิคคอมพิวเตอร์ซึ่งให้แนวคิดว่าคอมพิวเตอร์ช่วยให้งานออกแบบเร็วขึ้น ประหยัดเวลาและแก้ไขง่ายกว่าการออกแบบบนกระดาษและยังช่วยเรื่องการประยุกต์ลดลาย การจัดองค์ประกอบช่องไฟรวมทั้งการใส่สีแบบใหม่ (Sin Khun 2018, online)

ส่วนภาวิษา มีศรีนนท์ นักออกแบบอิสระที่มีผลงานเกี่ยวกับการพิมพ์ผ้าพันคอด้วยคอมพิวเตอร์กราฟิกลงบนแบรนด์ Mais Mais โดยออกแบบผ้าพันคอลายกรุงเทพฯ ที่มีความเป็นไทยภายใต้แนวคิดคือ เท ร่วมสมัย สวยงาม น่ารัก ลักษณะเหมือนการวาดเส้นละเอียดบนกระดาษที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพฯ เช่น วัดพระแก้ว เอเชียทีค ย่านวัดโพธิ์ ย่านวัดแจ้ง เอาเรือต้นเจ้าพระยาและรถตุ๊กๆ ทำให้เกิดความน่าสนใจและบอกเล่าเรื่องราวการท่องเที่ยวด้วยกัน (Katchwattana 2018, online) รวมถึงมีการรวบรวมการออกแบบของที่ระลึกเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวมีนักวิจัยหลายท่าน เช่น อรัญ วานิชกร (Wanitchakorn 2018, 189-190) พัฒนาสินค้าโดยนำอัตลักษณ์ไทยให้หน่วยงานภาครัฐเพื่อส่งเสริมแนวคิดการประยุกต์ใช้แห่งยามดำไว้สารพิษ โดยบูรณาการร่วมกับแนวคิดที่ได้แรงบันดาลใจในการออกแบบสถาปัตยกรรมไทยจากภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวรอบเกาะรัตนโกสินทร์ แต่ละที่มาตัดทอนเส้นสายจนเกิดเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความเป็นอัตลักษณ์และเป็นสิทธิบัตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ส่วนอดิกันต์ สุทธิวงศ์ และศุภกร สุวรรณวัจน์ (Sutthiwong and Suwanwat 2016, 157-158) ได้ออกแบบลายพิมพ์ผ้าตีนจกสำหรับสร้างสรรค์แฟชั่นร่วมสมัยจากภูมิปัญญาไทยพวน จังหวัดสุโขทัย ในงานวิจัยได้ศึกษาลายพิมพ์ผ้า ตีนจก 9 ลายโบราณ ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากธรรมชาติ ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี เมื่อนำมาออกแบบและประเมินความพึงพอใจจากผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ผ้าสารจังหวัดสุโขทัย พบว่ามีความพึงพอใจในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดเลยและทำเส้นทางแบบกราฟิกอย่างละเอียดในแต่ละแห่งแล้วพิมพ์ภาพลงบนผ้าเพื่อให้มีหลายรูปแบบมากขึ้น
2. ควรพัฒนาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกอื่นที่มีอัตลักษณ์จังหวัดเลย หรือการเปรียบเทียบการออกแบบของที่ระลึกจากแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดข้างเคียง
3. ควรมีรูปแบบของที่ระลึกอัตลักษณ์จังหวัดเลยที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และการท่องเที่ยว อีกทั้งเป็นทางเลือกแก่ผู้สนใจเพื่อนำไปต่อยอดการใช้งาน
4. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการออกแบบของที่ระลึกโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการหาอัตลักษณ์เฉพาะของตนเองเพื่อนำไปต่อยอดในการพัฒนาผลิตภัณฑ์

References

- Čhuiprachā, D. “PABAJA Phū ‘ōk bāp lāi phā sut khṛāp kap sip phonngān thī chūn chōp [PABAJA Textile Designer with her 10 favorite Craft designs.]” Accessed August 12, 2018. <https://happeningandfriends.com/article-detail/37?lang=th>.
- Hiranyachawalit, S. “Nawattakam khōng fāk čāk thun thāng watthanatham [Souvenirs based on cultural-related entities.]” *Executive Journal* 36, No.2 (July - December 2016): 18.
- Katchwattana, P. “Phāwisā Mīsīnon artrepneur phū sāng brān PABAJA hai čhotčham dūai čhai & lāisēn ‘an wičhit [Brand creator PABAJA memories in heart of fine art liner.]” Accessed August 12, 2018. https://www.salika.co/2018/08/31/pabaja_brand_development_art.
- Līsuwan, W. *Sinlapahatthakam Thai* [Thai Handicraft]. Bangkok: Tourism Authority of Thailand, 1989.
- Ministry of Culture. *Fāk Thai: thōt rahat sa-nē khōng thī ralūk phūa kānthōngthīeo* [Decipher the Charm Of Tourist Souvenirs.] Bangkok: Sūn Bandān Thai. Ministry of Culture, 2015.
- Ministry of Tourism and Sports. “Sathiti dān kānthōngthīeo pī Sōngphanhārōihoksip‘et [Tourism Statistics 2018.]” Ministry of Tourism and Sports. Accessed August 10, 2018. https://www.mots.go.th/more_news.php?cid=497&filename=index.
- Samant, Shreya. “10 Most Common Souvenirs you can Gift Someone.” Accessed September 30 2017. <http://listdose.co/10-most-common-souvenirs-you-can-gift-someone>.
- Schmid, T. “Wholesale Products from Thailand-The Top 10”. Accessed October 6, 2018. [http:// www.wholesalelubang.com](http://www.wholesalelubang.com).
- Sin Khun, R. “Thō ‘adit dūai withī hāng ‘anākhōt (tōn 1) [Weaving from the ancient belief into modern styles episode 1.]” TCDC Creative Knowledge, Accessed August 12, 2018. <http://www.tcdc.or.th/articles/others/16747>.

Sutthiwong, A. and Suwanwat S. “Kān‘ōkbāp lāi phim phā Tīnčhok samrap sāngsan fāchan rūamsamai čhāk phūmpanyā Thai Phūan čhangwat Sukhōthai [Design of Teenjok Printing for Creating Contemporary Fashion from Thai Phun Wisdom, Sukhothai.]” *Art and Architecture Journal Naresuan University* 7, No.2 (July - December 2016): 157-158.

Theitravelchannel.tv. “Best Souvenirs to Buy In Thailand.” Accessed September 30, 2017. <https://theitravelchannel.tv/15-best-thailand-souvenirs-buy-ideas>.

Tourism Authority of Thailand. “Phān patibatkān kānthōngthīeo hāng prathēt Thai paomāi ‘ongkōn pī sōngphanhārōihoksip‘et [Tourism Authority of Thailand’s operation plan, Organization Goal 2018.]” Tourism Authority of Thailand, Accessed August 10, 2018. <https://www.tourismthailand.org>.

Wānitchakōn, A. “Kānsuksā læ phatthanā sinkhā toktāng hōng tham ngān čhāk ‘attalak Thai hai nūaingān phāk rat phūa songsoēm nāokhit kān prayuk hai thāng yā thomdam rai sām phit [Research and Development Décor Items from Thai Identify for Government Office Apply to Support Lead Free Nielloware Concept]” *Journal of Fine Arts* 9, No.1 (January - June 2018): 189-190.